Nr. 69 (6525)
OTRDIENA
1994. gada 6. septembris
Abonēšanas maksa
mēnesī Ls 0,43,
mazumtirdzniecībā
līgumcena
Laikraksts iznāk 8 reizes mēnesī, otrdienās un ceturtdienās

L[illegible]
Republika

NOVADNIEKS

LATVIJAS REPUBLIKAS PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

ZIŅAS

● Jasmuižā skatāma gadskārtējā literatūras izstāde. Tā veltīta 90 gadu atcerei kopš latgaļu drukas aizlieguma (1865.-1904.) atcelšanas.

Kultūrvēsturiski materiāli un it sevišķi jau pašas grāmatas stāsta par J.Cibuļska izdevumiem, V.Lōča un Latgaļu izdevniecības darbību. Atsevišķas apceres veltītas tieši drukas aizliegumam un problēmām pēc tās atcelšanas.

● Ar kvalifikācijas eksāmenu viengadīgās apmācības grupās beidzās mācību gads Jaunaglonas lauksaimniecības skolā.

Lai iegūtu lauku māju saimnieces diplomu, meitenes pēdējam pārbaudījumam — pavāra kvalifikācijas iegūšanai — klāja galdu. Arī puišiem 30. augustā bija pēdējais eksāmens. Pēcpusdienā skolas muzeja zālē meitenes saņēma lauku māju saimnieces, bet jaunieši — zemkopja diplomu.

● Jaunaglonas lauksaimniecības skolas pedagogu kolektīvs otrajā septembrī nestreikoja. Kā paskaidroja skolas direktors Visvaldis Kursītis, vajadzētu palielināt darba algas tehniskajiem darbiniekiem un audzēkņu stipendijas. Šodien studenti saņem 7,50 līdz 8,50 latus. Par pusdienām vien viņi maksā 25-30 santīmus dienā, par kopmītni — 0,75. Bet ceļa izdevumi? Šķiet, pedagogi ar savu atalgojumu vēl var kādu laiku samierināties.

V.Romanovskis

● Jauno mācību gadu uzsākot, pirmo stundu vienā no Preiļu kooperatīvās arodvidusskolas grupām vadīja Lis Randera, Randeras biznesa koledžas direktora vietniece un Ilmārs Krivats, Kopenhāgenas Nilsa Broka biznesa koledžas absolvents. Realizējot Latvijas — Dānijas sadarbības projektu komercizglītības sistēmas izveidei Latvijā, dāņu speciālisti palīdzēja ar mācību līdzekļiem. Skola saņēma četras rakstāmmašīnas, mapes ar materiāliem.

● Preiļu kooperatīvajā arodvidusskolā paplašinājusies kopdarbības sabiedrība, kas tika dibināta pagājušajā mācību gadā. Vasarā tās attīstībā ieguldīts liels darbs. Audzēkņi paši veica remontu vienā no telpām, kurā tagad atvērts veikals. Kopš tirgus atklāšanas dienas darbojas arī viens kiosks tirgus laukumā. Vienlaicīgi šie tirdzniecības punkti audzēkņiem ir prakses vietas. Jaunajā veikaliņā, kioskā un agrāk iekārtotajā bufetē var strādāt pa diviem audzēkņiem pārdošanā un grāmatvedībā un viens audzēknis, kas praktizējas cenu noteikšanā, preču noietā, iepirkumos, ienākumos un tā tālāk.

L.Rancāne

Arendolē pēc ilga laika darbu atsāka pamatskola. Skolu iesvētīja Daugavpils Romas katoļu baznīcas dekāns un Arendoles draudzes prāvests Aleksandrs Madelāns.

ATTĒLOS:

● A.Madelāns skolas direktoram Jānim Lazdānam pasniedz krucifiksu un naudas ziedojumu;

● Arendoles pamatskola.

J.Silicka foto

Lauku aktualitātes

Sēsim ziemājus!

Iestājušies labākie ziemāju sējas agrotehniskie termiņi. Mūsu klimatiskajos apstākļos ziemāji jāiesēj līdz 15. septembrim. Tad ir garantija, ka labi sastrādātā un mēslotā augsnē līdz salam sējumi attīstīs labu zelmeni un normāli pārziemos. Vēlāka ziemāju sēja ir saistīta ar zināmu risku, jo klimatiskie apstākļi nav prognozējami.

Runāt par zemes aršanu ziemājiem nu jau par vēlu, jo šo darbu vajadzēja paveikt līdz 15. augustam. Tas ir pamatnoteikums augsnes apstrādei ziemājiem. Ziemājiem paredzētajai augsnei līdz sējas sākumam ir jāpagūst nosēsties. Aparot laukus par vēlu, augsne sēžas, kad sēkla jau iesēta. Ziemāji tad slikti ziemo, un var gadīties, ka pavasarī šādi lauki jāpārsēj.

Zemniekiem jāzina, ka ziemājiem augsne nav dziļi jāsastrādā, to jāizdara tikai ar augsnes virskārtu. Jāievēro pareizs sēklas iestrādes dziļums. Īpaši jārunā par tās mēslošanu. Mūsu apstākļos, lai atmaksātos ziemāju audzēšana, jāiegūst raža 30 centneri no hektāra. Bet lai tā būtu, augsnē jāiestrādā nepieciešamais fosfora un kālija daudzums. No augsnes kartogrammām var uzzināt, cik augsnē ir viegli izmantojamā fosfora un kālija. Ja kādam vēl nav šo augsnes kartogrammu, tad zemniekiem jāgriežas pie sava pagasta agronomiem vai rajona lauksaimniecības departamentā.

Lai iegūtu 30 centneru ražu, ziemas rudziem uz hektāru jāiestrādā 45-60 kilogrami fosfora un 50-80 kilogrami kālija mēslojuma. Ziemas kviešiem attiecīgi 50-70 kilogrami fosfora un 70-90 kilogrami kālija mēslojuma. Rudenī slāpekli jāiestrādā tikai tad, ja ziemājus sēj neauglīgās augsnēs vai arī pēc graudaugiem. Tad jāiestrādā 20-30 kilogrami tīrvielas uz hektāru. Lielākas devas nav vajadzīgas, jo neizmantotais slāpeklis no augsnes izskalojas.

Ja pietrūkst fosfora, var izmantot granulēto superfosfātu — līdz 0,5 centneriem uz hektāra kopā ar sēklu. Ar kombinēto sējmašīnu var izsēt līdz 1 centneram virsmēslojuma uz hektāru.

Šoruden daudzi zemnieki sūdzas, ka rudzos ir daudz melno graudu, bet kviešos ir melnplauka. Lai to novērstu, obligāta ir sēklas kodināšana. Kodināšana jāveic ar bautānu jeb beklatu. Tā deva ir 2 kilogrami uz tonnu graudu, cena 15-20 lati par kilogramu. Tas novērsīs arī sniega pelējumu.

Mazāk iedarbīgs preparāts ir fenorāns. To lieto 3 kilogrami uz tonnu graudu, un preparāts maksā 3 lati kilogramā. Var izmantot arī TMTD, deva — 2 kilogrami vienas tonnas graudu kodināšanai.

Jāpiebilst, ka tie zemnieki, kuri iesēj nekodinātus graudus, var rūgti to nožēlot, jo sējumus var sabojāt sniega puve. Lai no tās izvairītos, pēc tam, kad ziemāji salapos līdz trešajai vai ceturtajai lapai, tos jāmiglo ar fundazolu, deva — 0,5 kilogrami viena hektāra apstrādāšanai.

Protams, ka katrs vēlas izaudzēt kvalitatīvus graudus, tāpēc liela vērība veltāma šķirnībai un lipekļa saturam graudos. Rajonā audzētajām šķirnēm lipekļa daudzums graudos ir pietiekošs, sasniedz pat 30 procentus. Lipekļa daudzumu graudos ietekmē slāpekļa mēslojums. Graudaugi «jābaro» ar slāpekli dalītā veidā trīs reizes. Pēdējo reizi ap jūnija vidu. Vairākus zemniekus ir ieinteresējusi kviešu šķirne 'Donskaja polukarlikovaja'. Lai no šīs šķirnes iegūtu labu ražu, jāievēro agrotehnika. Šī šķirne labi padodas, ja priekšaugi ir bijuši agrīnie kartupeļi, kukurūza, ilggadīgie zālāji un āboliņš, nav vēlami graudaugi.

Sēt vai nesēt ziemājus šoruden? Uzskatu, ka kviešus var audzēt droši, jo pieprasījums pēc kvalitatīviem kviešu graudiem ir un būs. Rudzus šoruden jāsēj tik, cik nepieciešams pašiem un lai nākamajam gadam izaudzētu sēklu, jo 1996. gadā pieprasījums pēc rudzu graudiem noteikti būs.

Jānis Kivlenieks,
rajona lauksaimniecības departamenta galvenais agronoms

Un tomēr ziemājus sēj...

Neskatoties uz to, ka graudu pārdošana valstī ir problemātiska, zemnieki un paju sabiedrības, kopdarbības sabiedrības uzsākušas ziemāju sēju.

Pēc rajona lauksaimniecības departamenta ziņām līdz 2. septembrim ziemājiem bija uzarta augsne 1430 hektāru platībā, tai skaitā zemnieku un piemājas saimniecības ziemājiem sagatavojušas 964 hektārus augsnes. Pavisam iesēti 340 hektāri ziemas rudzu un kviešu, tai skaitā zemnieku saimniecības jau apsējušas 190 hektārus.

Ar graudaugu pļauju — pusē!

Pēc rajona lauksaimniecības departamenta dispečerdienesta prognozes ir nopļauti 8411 hektāri graudaugu, kas sastāda 55 procentus no visām sējplatībām. Zemnieki un piemājas saimniecību ļaudis ir nopļāvuši 6644 hektārus ziemāju un vasarāju sējumu, bet pārējās platības — paju un kopdarbības sabiedrības.

Iekultas 15220 tonnas graudu. Vidējā ražība — 19,2 centneri no hektāra. Zemnieki un piemājas saimniecības iekūlušas 11 600 tonnas graudu.

A.Iļjina

Par grozījumiem Ministru kabineta 1994. gada 14. aprīļa noteikumos nr. 86

Izdarīt grozījumus Ministru kabineta 1994. gada 14. aprīļa noteikumos nr. 86 «Par tabakas izstrādājumu realizācijas kārtību» un izteikt 10. punktu šādā redakcijā:

«10. Līdz 1994. gada 5. septembrim uzņēmumiem (uzņēmējsabiedrībām) jādeklarē Valsts ieņēmumu dienesta attiecīgā rajona (pilsētas) nodokļu inspekcijā uzglabāšanas un realizācijas vietās esošo tabakas izstrādājumu vienību (paciņu) nosaukumi un šo vienību (paciņu) daudzums pēc stāvokļa uz 1994. gada 31. augustu.

Latvijas Republikas tabakas ražotājiem ar dienu, kad tiek saņemtas nodokļu markas, jāpārtrauc tabakas izstrādājumu ražošana bez attiecīgi piestiprinātām nodokļu markām, papildus deklarējot krājumā esošo tabakas izstrādājumu vienību (paciņu) nosaukumu un skaitu. Uzņēmumiem (uzņēmējsabiedrībām), kuri ir saņēmuši speciālu atļauju (licenci) tabakas izstrādājumu ievešanai realizācijai, vairumtirdzniecībai, kā arī realizācijai mazumtirdzniecībā un kuri līdz 1994. gada 5. septembrim ir deklarējuši glabāšanas un realizācijas vietās esošo tabakas izstrādājumu daudzumu, ir tiesības līdz 1994. gada 30. septembrim realizēt Valsts ieņēmumu dienesta attiecīgā rajona (pilsētas) nodokļu inspekcijā deklarētos importētos un republikā ražotos tabakas izstrādājumus bez atbilstoši piestiprinātās nodokļu markas."

Ministru prezidents V.Birkavs
Finansu ministrs U.Osis

Uz Preiļiem brauc revidents...

Pēc kritiskās publikācijas republikas dienas laikrakstā «Labrīt» *(ar šo materiālu lasītāji var iepazīties «Novadnieka» šīsdienas numura 3. lappusē)* par stāvokli akciju sabiedrībā «Preiļu siers» vēlreiz (nesen viena pārbaude jauno notikus) ieinteresējies Zemkopības ministrijas Likumības departaments.

Intervijā «Labrīt» departamenta direktors Viktors Elksnis paziņojis, ka jau šonedēļ Preiļos ieradīsies departamenta revidents, lai pārbaudītu, cik likumīga un godīga ir privāto māju būvniecība, jo pirmajā pārbaudē tas neticis izdarīts.

Paredzēts arī pārbaudīt G-24 kredīta izmantošanu (1993. gadā «Preiļu siers» saņēmis 280 000 USD).

Cienījamie lasītāji!

Vai jūs neaizmirsāt pagarināt parakstīšanos uz «Novadnieku» šī gada pēdējiem trim mēnešiem? To vēl var izdarīt līdz 20. septembrim. Nenokavējiet! Parakstīšanās cena — iepriekšējā.

Cienījamie preilieši!

28. jūlijā sākās mans darbs Saeimā. Sakarā ar to es gribu griezties pie visiem maniem vēlētājiem, pie visiem Latgales iedzīvotājiem, kuri piedalījās 5. Saeimas vēlēšanās, un izteikt savas domas un plānus par turpmāko darbu.

«Tikt ievēlētam, protams, nav vienkārši, bet daudz grūtāk jau pēc tam, pēc ievēlēšanas, nepievilt tos, kas tev noticēja,» — tā gandrīz pirms 70 gadiem rakstīja Zigfrīds Meierovics, politiķis, kurš ļoti daudz izdarīja neatkarīgās Latvijas valsts tapšanas gaitā. Un patiesi, laikam pats sarežģītākais ir neatlaidīgs ikdienas darbs (kuru, iespējams, ne vienmēr redz no malas), kā rezultātus reāli jāsajūt cilvēkiem.

Esmu stingri pārliecināts, ka obligāti jāpastāv un jādarbojas «atgriezeniskām saitēm» starp deputātu un vēlētājiem, turklāt tā nedrīkst būt tukša formalitāte tradicionālās «deputāta pieņemšanas» veidā, bet gan jābūt iespējai katram vēlētājam izteikt savus sasāpējušos, grūti atrisināmos jautājumus, ar kuriem griezties vairs praktiski nav pie kā. Iespējams, ka arī es ne visu nodomāto varēšu īstenot un ne visiem spēšu palīdzēt, tomēr pielikšu visus spēkus, lai cik necik spētu atvieglot cilvēku dzīvi. Esmu pārliecināts, ka, pārkāpjot Saeimas slieksni, katram deputātam pirmām kārtām jādomā nevis par sevi un savu labklājību, bet gan par cilvēkiem, kas stāv aiz viņa un gaida reālu palīdzību un atbalstu. Diemžēl, manuprāt, daudzi deputāti ārkārtīgi viegli aizmirst par cilvēkiem, par viņu problēmām un sāpēm, labprātāk žonglējot ar vispārīgām frāzēm un patētiskiem spriedumiem par «lielo» politiku, ne mazākā mērā nedomājot par to, ka no pieņemtajiem lēmumiem un likumiem atkarīgs daudzu tūkstošu cilvēku liktenis. Tomēr esmu pārliecināts, ka nepieciešama patiesa vēlēšanās mēģināt atšķetināt mūsu problēmu ciešos mezglus.

Pusotru gadu man nāksies strādāt Saeimā. Protams, šis laiks nav ilgs, tomēr esmu pārliecināts, ka arī šajā periodā var daudz padarīt, palīdzēt Latgales cilvēkiem, mūsu novadam.

Vispirms Latvijai nepieciešama saskaņa un savstarpēja saprašanās; tādēļ, nemainot savus pirmsvēlēšanu uzskatus un solījumus, strādāšu Saeimā Tautas saskaņas partijas frakcijā. Esmu pārliecināts, ka nacionālā saskaņa un pilsoniskais miers ir vienīgais iespējamais ceļš, lai nostiprinātu mūsu valsts neatkarību. Tieši pie mums, Latgalē, jau simtiem gadu līdzās dzīvo un strādā dažādu tautību cilvēki, saglabājot savu dzimto valodu, tradīcijas un kultūru, tādēļ saskaņas un Latvijas neatkarības idejas te spēj apvienot cilvēkus, pārvarot pretrunu un naidīguma šķēršļus, ko mākslīgi rada politikāņi.

Man ir pilnīgi nepieņemama daudzu Saeimas deputātu pozīcija, kuri izdarījuši «revīziju» savās pirmsvēlēšanu programmās un īstenībā atteikušies no saviem vārdiem un solījumiem. Uzskatu, ka, ja kādam no deputātiem dažādu iemeslu dēļ mainījušies politiskie viedokļi, publiski par to pavēstīt, veidot jaunas frakcijas, «pārgrupēties» vajag, cīnoties par vietām jau 6. Saeimā.

Atteikties no saviem vārdiem un solījumiem, kad jau esi 5. Saeimas deputāts, — tas nav godīgi un nav krietni vispirms pret cilvēkiem, kuri varbūt ne vienmēr izprot politisko ķīviņu būtību, bet vienmēr spēj ļoti smalki atšķirt liekulību un melīgumu no patiesības un godīguma.

Gribu atspēkot vēl vienu radušos mītu, proti, it kā deputāti spētu dot atbildi gandrīz uz jebkuru jautājumu un tikt ar visu skaidrībā bez vēlētāju palīdzības. Man šķiet, līdzko deputāts nolemj, ka viņš pats ir «kungs un karalis» un viņam vēlētāji nav vajadzīgi, tieši no tā brīža ikviens politiķis zaudē spējas jebko paveikt cilvēku labā. «Demokrātiskā vara nav nekas, ja tai nav vēlētāju pamata. Vara ir tikai demokrātiskais valsts instruments, kas strādā un rada cilvēku labā, kuri arī ir šī valsts un vara,» — demokrātijas pirmsākumos rakstīja Tomass Džefersons, Amerikas demokrātiskās sabiedrības pamatlicējs.

Šajā sakarā es ļoti vēlos, lai mani vēlētāji zinātu: Saeimā atrodas ne tikai deputāts Urbanovičs, kam liktenis lēmis tur nokļūt, bet tur strādā, ja tā varētu izteikties, Latgales vēlētāju pilnvarots pārstāvis. Tādēļ man ļoti svarīgi un nepieciešami zināt, kas satrauc cilvēkus, ko viņi uzskata par svarīgāko Saeimas darbā. Es neuzskatu, ka esmu «viszinis» vai savādāks cilvēks nekā visi citi, tādēļ vienīgais orientieris manā turpmākajā darbībā Saeimā būs Latgales cilvēku rūpes un problēmas, jo viņiem nebūt nav viegli nopelnīt sev maizi.

Ceru uz savu vēlētāju un visu to cilvēku atbalstu, kuri kopā ar mani strādās Saeimā ar savu ierosinājumu, priekšlikumu, ideju un vēstuļu starpniecību.

«Ja politiķis tautas vārdā saka »mēs», bet šajā tautā ir kaut viens cilvēks, ko šis politiķis pievīlis, tādam darbiniekam nav nekādu tiesību runāt par augstiem mērķiem viņa pieviltās tautas vārdā» — šī pazīstamā cilvēktiesību aizstāvja un Čehijas prezidenta Vaclava Havela doma ļoti skaidri atspoguļo manu politiskās darbības jēgas izpratni. Uz to es ļoti tiecos: būt godīgam pret saviem vēlētājiem un sevi pašu.

Un nobeigumā. Protams, lielāko daļu laika es tagad pavadīšu Rīgā. Tādēļ, cienījamie preilieši, es gaidu jūsu ierosinājumus, vēstules un tālruņa zvanus. Lūdzu griezties Preiļos pie manas uzticības personas Aivara Stauža. Tel. 22864, adrese: Preiļos, Kooperatīva ielā 6.

Ar cieņu

Jānis Urbanovičs,
5. Saeimas deputāts

Labprāt palīdzēšu deputātam

ASV daudziem politiskajiem darbiniekiem, partiju līderiem, kongresmeņiem ir vesela armija brīvprātīgu palīgu. Tie ir cilvēki, kuri ne par naudu, bet gan vēlētāju labā palīdz politiķiem noskaidrot pašus galvenos jautājumus un problēmas, kas satrauc cilvēkus. Brīvprātīgie palīgi savāc un apkopo vēlētāju ierosinājumus, piedalās dažādos politiskos pasākumos, neatlaidīgi «klauvē» pie valsts kabinetu durvīm, atgādinot par vēlētājiem un viņu rūpēm. Tādu labprātīgo palīgu pie mums vēl nav, varbūt tādēļ, ka cilvēki jūtas atstumti no varas un netic iespējai kaut ko ietekmēt, bet varbūt arī tādēļ, ka daudzi mūsu politiķi pārāk bieži pieviļ savus vēlētājus.

Tāpēc es nolēmu kļūt tieši par tādu brīvprātīgo un kaut nedaudz palīdzēt vēlētājiem un Saeimas deputātam Jānim Urbanovičam nodibināt pastāvīgus savstarpējus kontaktus. Izriet likumsakarīgs jautājums: kam tas man vajadzīgs un kādēļ tieši Jānim Urbanovičam grasos palīdzēt? Atbilde vienkārša un neviltota. Sen pazīstu Jāni, un man ļoti patīk viņa atklātība, spēja uztvert jaunas idejas, krietnums un godīgums.

Diemžēl deputātam tīri vienkārši dažreiz pietrūkst laika, lai satiktos ar visiem cilvēkiem, uzklausītu tos un palīdzētu. Tieši tāpēc es gribu kļūt par tādu «tiltu» starp Saeimas deputātu ar viņa vēlētājiem. Apsolu preiliešiem, ka visi viņu priekšlikumi nokļūs līdz deputātam.

Aivars Staužs

RUŠONAS PAGASTĀ

Lielākā problēma — bezdarbs

Rušonas pagasts ir viens no lielākajiem rajonā gan platības, gan iedzīvotāju skaita ziņā. Vēl pirms pāris gadiem tā teritorijā darbojās četrpadsmit spēcīgas organizācijas — gan kolektīvās saimniecības, gan «Agroķīmija» un «Agroapgāde», gan celtniecības būvmateriālu uzņēmumi. Cilvēkiem bija darbs, bija algas.

Pagasta padomes priekšsēdētājs A.Soldāns stāsta, ka tagad no vairāk nekā diviem tūkstošiem iedzīvotāju darbs esot vairs tikai 250 cilvēkiem. Reāli darbojoties pāris gateri, daži nelieli uzņēmumi, kā arī Kastīres un Gailīšu skolas, kur nodarbināti pedagogi. Līdz ar to par lielāko problēmu rušoniešiem kļuvis bezdarbs. Krietna daļa no šiem cilvēkiem likumā noteikto laiku bezdarbnieka pabalstu jau saņēmuši. Problemātiska ir arī viņu iesaistīšana sabiedriskos darbos. Iespēju, kur pielikt rokas, daudz — nu kaut vai krūmu ciršana ceļmalās, grāvju izplaušana vai pagasta centra sakopšana. Bet ne pagastam, ne nodarbinātības dienestam nav tā mazumiņa naudas, ko varētu par paveikto samaksāt.

Arī deklarāciju nauda nav izeja

— Mēs ilgi bijām optimisti, — saka Rušonas pagasta padomes priekšsēdētājs A.Soldāns. — Bet nupat tas optimisms sāk izsīkt, un tā vien liekas, ka tuvākajā laikā mūsu lauku ļaudis neko gaišu nesagaidīs. Ko lai pagasts iesāk ar tūkstoš latiem deklarāciju naudas, ko mums iedalīja pēdējā reizē? Kā lai tos sadala, kā lai izsver, kuram naudiņa vajadzīga visvairāk.

A.Soldāns uzskata, ka valdības politika šajā ziņā ir bijusi absolūti nepareiza. Deklarāciju rakstīšana ir pieradinājusi lielāko daļu cilvēku neko nedarīt un turpināt gaidīt, sak, gan jau labie onkuļi Rīgā neļaus mums nomirt badā, gan jau atmetīs kādu latiņu. Izveidojusies kategorija cilvēku, kuri uz pagasta māju pēc naudas nāk regulāri kā kādreiz algas dienās un prasa: man vajag, dodiet! Un drīz pēc tam šī naudiņa tiek atstāta veikalā par dzeramo.

Pagasta maciņš tukšs

Vajadzību pagastam daudz. Viena no lielākajām — sakārtot attīrīšanas iekārtas, kuras pagaidām atrodas uz izjukšanas robežas. Lai to izdarītu, jālūdz palīdzība rajona padomē. Pašiem savu līdzekļu nav, jo pagasta budžets gada septiņos mēnešos izpildīts tikai piecdesmit procentu apmērā. Lielākie ieņēmumu avoti ir zemes nodoklis un ienākuma nodoklis. No plānotajiem 5 tūkstošiem latu, kas bija jāsaņem par zemes nodokli, kasē ienākuši tikai 26 procenti. Līdzīgi arī ar ienākuma nodokli: cerēto 6630 latu vietā saņemti tikai 3729 lati.

Zaudējumi autobusu satiksmes dēļ

Izrādās, ka autobusu satiksme dod ne tikai labumu, bet arī zaudējumus. Jēkabpils autobusu parkam maršruti uz Gailīšiem, Kategrādi un Krāci ir nerentabli. Lai cilvēkiem dotu iespēju ar autobusu nokļūt vajadzīgajā vietā, par katru maršrutu no pagasta kases pārvadātājiem ik mēnesi jāpiemaksā apmēram septiņdesmit lati. Gada laikā šī summa sniedzas pāri tūkstotim latu.

Autobusu parka vadība uzskata, ka vainīgi esot paši cilvēki, jo atdodot šoferim naudiņu par braucieniem, bet biļeti neprasot pretī.

Kā novākt labību?

Paju sabiedrību likvidēšanas laikā par pajām rušonieši privatizēja arī tehniku. Jaunus saimniekus ieguva kombaini. Protams, ka lielās mašīnas bija jau krietni nolietojušās, un tagad tām arvien biežāk gadās nopietni lūzumi.

Kombainieri nespēj iegādāties rezerves daļas remontam, jo tās ir ļoti dārgas. Acīmredzot, tāpēc Rušonas pagasta zemniekiem par labības viena hektāra nokulšanu jāmaksā piecpadsmit līdz divdesmit lati.

L.Kirillova

Dzīves apstākļu izpēte Latvijā

Sākot ar š. g. 1. septembri, Valsts statistikas komiteja sāk plašu izlasveida dzīves apstākļu izpēti. Šāda izpēte vienlaicīgi notiek arī mūsu kaimiņvalstīs — Lietuvā un Igaunijā.

Tiks pētīti šādi dzīves apstākļu faktori — dzīvesvieta, izglītība, nodarbinātība, aptaujājamo dzīvokļa un darba apstākļi, veselības stāvoklis, personiskā drošība, sabiedriskā doma un daudzi citi jautājumi.

Arī Preiļu rajonā tiks apsekota 61 ģimene un to ģimenes locekļi. Tāpēc Preiļu rajona valsts statistikas nodaļa lūdz būt atsaucīgākiem tiem iedzīvotājiem, kuri pēc stingri zinātniskiem principiem ir atlasīti un iekļuvuši izlasē, un ar izpratni attiekties pret uzdotajiem jautājumiem.

Valsts statistikas komitejai, veicot šo apsekojumu, nav nekādu citu ieganstu kā vienīgi par pētījuma rezultātiem informēt sabiedrību. Izpētes dati tiks apkopoti tikai kopumā izstrādes tabulās un kopsavilkuma skaitļos.

Tādējādi tiks nodrošināta katras atsevišķas personas sniegtās informācijas neizpaušana un ziņu slepenība, kā to prasa Latvijas Republikas Likums par statistiku (19. pants).

Aptaujas veiks profesionāli sagatavoti intervētāji, obligāti uzrādot speciāli šai izpētei izgatavotas apliecības ar fotogrāfiju.

Aug maksas pakalpojumu skaits

Trīsdesmit trijām automašīnām paredzēta šī maksas stāvvieta starp tirgu un alus tirgotavu. Tāpat kā tirgu, šo laukumu nomā S.Serkova privātuzņēmums «RBKK».

Par trīsdesmit santīmiem jūsu braucamais tiks pieskatīts veselu diennakti, bet pastāvīgie tirgoņi varēs iegādāties mēneša abonementu par 7,50 latiem. Šeit pat ir paredzēta komisijas tirdzniecība ar automašīnām.

Autostāvvieta līdzīgi tirgus laukumam iežogota baltkrievu stilā. Tā par šiem koka arhitektūras veidojumiem izsakās ļaudis, kuriem tirdzniecības darījumos bieži nākas apciemot kaimiņzemi.

Ja iepretim esošo aku norobežotu ar koka sētiņu un uzliktu jumtiņu, — tad varētu ņemt maksu arī par ūdeni.

Ap universālveikalu esošā teritorija ir vienreizēji bagāta ādere. Lai atceramies, sākumu tai lika maksas tualete. Vēl neizmantots paliek celiņš līdz restorānam, vēl... varētu ņemt maksu par daudzko.

V.Romanovskis

ATTĒLĀ: maksas autostāvvieta pie Preiļu tirgus.

J.Silicka foto

♦ Sakarā ar to, ka republikas dienas laikrakstu «Labrīt» rajonā pasūtījuši maz lauku iedzīvotāju, bet situācija a/s «Preiļu siers» interesē visus mūsu zemniekus, pēc lasītāju lūguma «Novadnieks» pārpublicē laikraksta «Labrīt» 25. un 26. augusta numuros ievietoto žurnālistes Antras Salcevičas rakstu (nedaudz saīsinātā veidā, kas nemaina tā būtību).

Preiļos ož pēc zemnieku varmācīgas izģērbšanas

Dažas stundas akciju sabiedrībā «Preiļu siers» sagādāja milzumdaudz pārsteigumu. Rīgā, saklausījusies ierēdņu un speciālistu runas, biju pārliecināta, ka preiliešiem siera eksports uz Rietumiem iet no rokas, ka Eiropas tirgum jau tagad, pirms latviešiem kvotas galdā, nākas trūkties. Tas pirmkārt. Otrkārt, domāju, ka Preiļu pagasta un rajona zemnieki, par akcionāriem kļuvuši, latus par piena kannu vezumiem no pārstrādātājiem saņem, ja ne gluži konvertē, tad katrā ziņā ik mēnesi kā krietni nopelnītu algu. Treškārt, dienu agrāk rūpnīcas galvenajam inženierim pieteikusi apciemojumu, paļāvos uz lietišķu sagaidīšanu. Par pūtējiem pie «Preiļu siera» vārtiem nesapņoju, bet, ka vīri brieduma gados, žurnālistus savu durvju priekšā pamanījuši, pazudīs kā pirms rekrūšu tvarstīšanas, paredzēt bija grūti. Un ceturtkārt — informāciju gribēju iegūt Preiļos, tak, tavu joku, slapjās miesās un kūpošu galvu vajadzēja strādāt Rīgā, turklāt pašus būtiskākos faktus, it kā «Preiļu sieru» acīs nebūtu redzējusi, vācu no Martinova kunga pa tālruni.

Sviestā un sierā līdz ausīm, bet piena tomēr par maz

Ar akciju sabiedrības «Preiļu siers» prezidentu un rūpnīcas direktoru Viktoru Solovjovu esam samainījušies ceļā — viņš, braucot uz Rīgu, ļēs — Preiļu virzienā. Galvenā inženiera Viktora Martinova kabinetam durvis līdz kājai vaļā, bet no paša ne miņas. Grāmatvedības dāmas un dispečere, mīklaini smaidot, jautā, vai tad mēs krūtīs neesot saskrējušies. Martinovs nule aizsteidzies uz svarīgu sapulci. Sākas gaidīšanas svētki un bažas, ka tā var pienākt arī darbdienas svētvakars. Galvenās ekonomistes nav, bet ražošanas daļas priekšniece, vārdā Zoja, nekāro ar mums tikties.

Grasos pati iet meklēt, taču viņas kolēģe mani atrunā — tālu jāstaigā, apmaldīšoties. Nejauši izdzirdusi, ka sapulce sen kā beigusies, tātad — galvenais inženieris uz brīvām kājām —, vaicāju, kur kungu atrast. Kāda cita preilēniete, spēles noteikumus nezinādama, brīnās: «Martinovs tak redzēja, kā jūs atbraucat. Kur tad šis paslēpies?!»

Un tad jau viņš beidzot arī ir klāt. ūpējies, lietišķs. Sarunu uzsāk ar ažām, ka piena saņemot krietni par maz. Labajos laikos vannās gāzuši 350 tonnu dienā, tagad 50 vien sanākot. Vēl nesen, pirms privatizācijas, griezuši sieru pa piecām sešām tonnām dienā, tagad tikai trejas sanākot. Eksports? Akciju sabiedrība «Preiļu siers» ne gramu ārzemniekiem nepārdodot, jo kapitālisti piesolot 1,3 ASV dolārus par kilogramu. Pārvēršot pēc LB noteiktā valūtas kursa latos, sīknauda vien sanākot. Tā nu dāņiem un holandiešiem jāiztiekot bez preiliešu «Baltijas» un «Čederas» sieriem, kaut gan pirkt viņi gribot labprāt.

Ar Martinova kungu runājām krieviski, jo viņš manu, valsts, valodu nesaprot. Domāju, varbūt Preiļu siers un sviests rūkdams ceļo uz Austrumiem. Inženieris teic, ka Krievijas un Baltkrievijas plašumos pieprasījums esot milzīgs, arī cenas itin pieņemamas, bet 30 procentu ievedmuita, tātad trešdaļa no preču vērtības jāatdod «tēvocim». Tāpēc eksportam saullēkta virzienā arī kāja un barjera priekšā.

— Lūk, cik tālu esam nonākuši! Strādājam ar zaudējumiem, to var tikai mūsu politiķi dabūt gatavu. Gaidām, kad viņi vienosies, tad vedīsim sieru un sviestu uz Austrumiem, — tā Martinova kungs. Un viņa valodā tas skan daudzkārt sulīgāk.

Pēc galvenā inženiera piebildes «piena maz, rūpnīca liela, darba trūkst» un izteiksmīga roku žesta iedrošinos bilst, kur «Preiļu siers» liktos, ja piena zemniekiem būtu pulka vairāk. Sak, kāda jēga, ja precei tā kā tā nav noieta.

Nu Martinova kungs prasa man, kur zemnieks slaukumu liktu, ja «Preiļu siers» pretī neņemtu. Rēzekneši, krāslavieši un jēkabpilieši jau arī savējo pienu atdodot Preiļos. Ko iesāktu, ja izlietu grāvī vai mežā?

Piekrītu galvenajam inženierim un lēšu, ka «Preiļu siers» droši vien govju slaucējiem labi un laikā maksā.

Nu Martinova kunga vaigs kļūst vēl drūmāks, jo norēķinājušies esot par martā savākto pienu, tas arī viss. Bet cerības saņemt naudu zemniekiem būšot. Taujāts, cik «Preiļu siera» parāds piena piegādātājiem liels, galvenais inženieris noplāta rokas — viņš tos ciparus neskaitot, bet galvenās grāmatvedes un galvenās ekonomistes neesot, tā teikt, uz vietas. Uztvēris manu nopūtu, Martinova kungs mierina — tā nav problēma, šodien piektdiena, noskaidrot varēsim pirmdien, kad Solovjova kungs būs savā kabinetā.

Sarunas turpinājumā prātoju, kā zemnieki bez piena naudas visas vasaras garumā galā tiek. Sak, vai neraud, vai nestāv pie vārtiem ar dakšām.

— Mēs viņus «atprečojam» — ar sieru, sviestu. Ir tādi, kas ar komerclietām nodarbojas, Rīgā, Daugavpilī, Krievijā un Baltkrievijā tirgo. Savulaik Krievzemē izdevīgi iepirkām ugunsdrošos ķieģeļus — veikalos tos var dabūt par 34 santīmiem gabalā, mēs rēķinām 25-26 par katru. Arī plēvi siltumnīcām sagādājām, lētu veļas pulveri ievedām. Sanāk labs barteris ar piena piegādātājiem. Dažiem avansu dodam. Bērēm, kāzām. Kad kāds kliedz pilnā balsī, neesam kā betona stabi, cilvēcīgi rīkojamies, izpalīdzam, — stāsta Viktors Martinovs.

Rēķinu, cik ķieģeļu lauķiem sanāk, ja četrus santīmus maksā par kilogramu 2. šķiras, bet piecus — par augstākās šķiras pienu. Un lēšu, ka preilieši gan ne vien veļu un paši sevi, bet arī govis var pulverī apmazgāt. Tikai diezin vai viņi šitādas preces var iemainīt pret degvielu, rezerves daļām, vai tās ņem kā samaksu «graudā» kombainieri, traktoristi, labības kaltētāji un glabātāji. Un vēl — kā daži preilieši, krāslavieši un jēkabpilieši, samaksu sviestā un sierā saņēmuši, «tēvoča» barjeras pie Krievijas un Baltkrievijas robežas pārvar.

Attapusies, ka par to varēšu prātot citudien, ieinteresējos, kā preiliešiem iekšējā tirgū sokas, jo sviests ir sevišķi «slidena» prece, bet «Preiļu siers» to ražo divas tonnas dienā. Martinova kungs teic, ka ar sviestu tik ļauni nemaz neesot. Akciju sabiedrībai ir savi veikali — trīs Preiļos un viens Līvānos. Saimnieciskajiem izdevumiem — benzīnam, smērvielām, produktu iesaiņošanas materiāliem — naudiņa sanākot. Rūpnīca kā nekā esot privātīpašums, tāpēc pašiem jāaprūpē arī kādreiz uzceltais ciemats. Mājas «Preiļu siers» apsildot, apgādājot ar ūdeni, acīmredzot aukstu un karstu, iekasējot no iemītniekiem arī īres naudu, ko samaksājot tikai 40-50 procenti īrnieku. Tāpat aprūpējot kādreizējās lauktehnikas dzīvojamās mājas un arī trikotāžas izstrādājumu filiāles daudzdzīvokļu būves. Redz, «Preiļu sieram» ir arī sava mazuta bāze.

No Martinova kunga uzzinu, ka privatizācijas gaitā 70 procentus akciju vajadzējis izpirkt piena piegādātājiem. Viena akcija novērtēta 50 latu apmērā. Diemžēl zemniekiem, lai gan nolikumā paredzētas cenas atlaides, nepieticis naudas.

«Preiļu sierā» strādā 280 cilvēki. Kolektīvs esot sarucis, algas arī. Galvenais inženieris skaidro, ka atslēdznieks saņem 45-50 latu mēnesī, viņaprāt, Rīgā par tādu naudu neviens pat pirkstu nekustinot. Jā, direktoram atvēlēta 150 latu mēnešalga.

Ievaicājos, vai strādnieki algas ik mēnesi saņem, ja jau uzņēmumam tik grūti un piena piegādātājiem par «karsto» sezonu nav ticis ne santīma. Izrādās, arī algu parāds augot jau trīs mēnešus, izmaksājot vien tiem, kam gauža vajadzība, dažkārt izsniedzot strādniekiem avansa tiesai mēnesī 20-30 latus. Tad arī mūsu dialogs sāk apsīkt, jo gluži negaidīts parādās uzņēmuma direktora vietnieks Aivars Pīzelis.

Cipari un uzkrājumi aiz atslēgas, bet privātās jaunbūves kā uz delnas

Aivars Pīzelis ir laipnīgi steidzīgs, sak, teju teju darbdienai gals. «Labrīt» viņš sola parādīt noliktavas ar siera un sviesta kalniem, bet arī viņam, šķiet, Zojas kundzi neveicas atrast. Kā pienā iekritusi.

Cik zemnieku ir akcionāri, līdzīpašnieki, direktora vietnieks nezina, bet viens gan skaidrs — pārstrādātājiem Preiļos viņi visi vienādi — ar akcijām vai bez tām. Viens gan esot droši — akcionāriem rūpot, lai uzņēmums pastāv. Dividendes šie varēšot varbūt saņemt, kad paies pirmais gads. Un svētki gaidāmi nākamgad 1. martā, bet parādus ar govju saimniekiem preilieši cer nokārtot līdz Ziemassvētkiem. Šogad, protams, jo solītas ir eksportsubsīdijas.

Izstaigājam sviesta un siera cehus, aplūkojam vācu sviesta ražošanas līniju, kas kalpo jau 20 gadu, un arī dāņu siera vannas, kam jau divpadsmitā gadskārta Preiļos. Sviests krīt kastēs, bet siers plūst uz nogatavināšanu. Tiesa, nobriedis tas būs pēc trim mēnešiem, taču līnija darbojas diendienā.

Pīzeļa kungs, uzstājīgi tincināts, atceras, ka «Preiļu siers» ražojot arī biezpienu, skābo un saldo krējumu, ko, cik saražo un pieprasa, tik arī iztirgo. Katru dienu arīdzan siers un sviests pa drusciņai vien aizceļo uz lielpilsētas firmu veikaliem un kafejnīcām. Tātad — naudiņa atpakaļ akciju sabiedrības kasē arī ieplūst. Vaicāts, ko dara tie zemnieki, kas paņēmuši bankās kredītus un, tukšinieki būdami, ne par pienu, ne par graudiem naudu nesaņem, viņš it kā pārklausījies steidz apstiprināt.

— Jā, ir gan kredīti, mēs aizņēmāmies no komercbankas, lai būtu nauda neatliekamām vajadzībām.

Naivi apvaicājos, vai zemniekiem, parādus krājot, viņi maksās arī procentus. Direktora vietnieks steidz skaidrot, ka to gan viņi nevarot. Prātoju, kur ir firmas, kas zemniekiem kaut ko dod uz godavārda, jo Pīzeļa kungs teic, ka akciju sabiedrībai tādas esot. Beidzot viņš spiests atzīt, ka laikam gan tādu labvēļu zemniekiem Latvijā neesot.

Veltīgi nopūlējusies izzināt, cik lieli ir siera un sviesta krājumi, kāda ir piena devējiem izaudzētā parādu summa, grasos no Pīzeļa kunga atvadīties. Vilšanos slēpdama, esmu ar mieru zvanīt un ciparus vaicāt Solovjova kungam. Pirmdienā, kad direktors un ekonomiste noteikti būšot darbā.

Tad pametu skatu logā. Redz, tieši pretī «Preiļu sieram» otrpus ielai slejas jaunas divstāvu privātmājas. Kolēģis Znotiņš priecājas, ka labi — Preiļos esot tomēr turīgi ļaudis! Sievišķā ziņkārē vaicāju, kas būs to saimnieki.

— Tās mūsu strādnieku mājas. Pats gan neko nebūvēju! — steidz piebilst Aivars Pīzelis.

Atstatu ieraugu vēl vienu, diženāku. Un direktora vietnieks kaunīgi teic: — To ceļ galvenais inženieris Viktors Martinovs. Bet visi būvē par blakus ienākumiem. Par algām jau šodien nevar...

Garš sanāktu stāsts, kā pūlējos pirmdien zvanīt uz Preiļiem, lai no akciju sabiedrības prezidenta Viktora Solovjova dzirdētu to, ko neizdevās izzināt ne no galvenā inženiera Viktora Martinova, ne direktora vietnieka Aivara Pīzeļa turpat uz vietas «Preiļu sierā».

— Direktora un galvenās ekonomistes nav. Viņi no šodienas ir atvaļinājumā, — tā ap pusdienas laiku beidzot no Preiļiem vēstīja Martinova kungs. Kad mūsu vārdu apmaiņas tonis kļuva skarbāks, jo apvaicājos, kā sokas ar mājas būvi, inženieris solījās pielikt visas pūles un kaut kā noskaidrot trīs būtiskus skaitļus — parādu summu, pārstrādātā piena daudzumu, realizētās produkcijas un noliktavās iestrēgušā sviesta un siera tonnas.

Noslēpumi, kas Preiļos sen zināmi visiem

Nejaušības dēļ pirmdien varēju pa tālruni patērzēt ar Krāslavas lauksaimniecības departamenta direktoru Pēteri Koroševski. Jo — arī krāslavieši kļūst laimīgi, atdodami uz kredīta pienu preiliešiem. Koroševska kungs teica, ka latgalieši ir klusi un pieticīgi — nopūšas, parunājas ar Dievu un atkal tik slauc. Par algām, ienākumiem un biznesu viņam savs viedoklis:

— Vai jūs, kundze, par algu esat ko vērtīgu nopirkusi vai privatizējusi? Tik tikko iztiekat? Es tāpat, tāpēc domāju, ka sen jau vajadzēja rīkoties strikti un godīgi — ja privatizācijā liek lietā vairāk par 1000 latiem, lai deklarē, kā pie tādas naudas ticis. Tad būtu skaidrs, kuras latu zīmes baltas, kuras — melnas.

Vēl nebija pat vakars, kad beidzot Martinova kungs pavēstīja arī «Preiļu siera» noslēpumus. Proti, 1. augustā akciju sabiedrības parāds par piegādāto pienu individuālajiem un paju sabiedrību zemniekiem, arī citiem piena pārstrādes uzņēmumiem, piemēram, Rēzeknes piena kombinātam, Cesvaines pienotavai, ir 460 861 lats. Jūlijā, kad piena plūdi bijuši visvarenākie, saņemtas 2045 tonnas, no kurām saražotas 34,8 tonnas sviesta, 159,1 tonna siera, 1,88 tonnas biezpiena, 3,73 tonnas saldā un skābā krējuma. Pārdot izdevies 7,5 tonnas sviesta, 9,4 tonnas siera, bet par piena cukuru (laktozi) ziņas, kā nopūtās Martinova kungs, esot grūti apkopot. Biezpienu un krējumu arī jūlijā uzņēmums realizējis pilnā apjomā.

Cik daudz joprojām krājas noliktavās, to Martinova kungs pateikt nevarēja, jo tas esot galvenās ekonomistes un Solovjova kunga ziņā.

Kad bez aplinkiem jautāju, kā galvenais inženieris un vēl daži strādnieki jaudā mājas būvēt, ja akciju sabiedrība parādos līdz kaklam, algas nevar laikā samaksāt un sviests un siers strēgst noliktavās, Martinova kungs iesāka ar pretjautājumu:

— Kas tur pārsteidzošs? Ceļam trešo gadu, bet mājām sienas nevaram apdarināt. Agrāk pēc trim gadiem bija jānodod ar atslēgu. Nejaudāju vairs. Pirmo stāvu uzslēju, bet tagad domāju, vai ieguldīt visus līdzekļus otrajā stāvā un dzīvot ziemā bez naudas. Neesmu jau vienīgais, kas būvējas. Sarakstā 15 cilvēku: **siera ceha meistars Ēvalds Savickis, vecākā ekonomiste Valija Žihare — viņa dokumentus noformēja uz dēla, šofera Daiņa Žihara vārda, galvenais inženieris Viktors Martinovs, direktors Viktors Solovjovs, laborante, nē, viņas vīrs, piena vedējs šoferis Vladimirs Alekss, galvenais enerģētiķis Igors Ļebedevs, kurinātājs, nē, katlumājas operators Vladimirs Sosins, katlumājas priekšnieks Vladimirs Starovoitovs, pilsētas domes izpilddirektors Andris Jaunkalns, kurš «Preiļu sierā» vairs nestrādā, šoferis Staņislavs Skutelis, piena cukura ceha mehāniķis Arvīds Pīzelis, direktora vietnieka Aivara Pīzeļa brālis, katlumājas operators Nikolajs Loginovs, rūpnīcas galvenais mehāniķis Žarkovs, piedodiet, viņš ceļ uz sievas, mūsu siltumnīcu strādnieces, Ērikas Žarkovas vārda. Un vēl — sviesta ceha meistare Māra, varbūt Marija, Dzene, piena cukura ceha meistare Terēze Ņevedomska. Vai sanāk piecpadsmit? Ja gribat, varu pateikt — Žihars, Dzene un Skutelis saņēma kredītus ar atvieglotiem noteikumiem, laikam jau to pašu G-24...**

Akciju sabiedrībā «Preiļu siers» ir arī valsts kapitāla daļa, tātad arī valstij jāinteresējas, kā uzņēmums saimnieko. Pāragri pasludināt, ka dzīvojam kapitālismā, kur valda princips — kurš kuru. Latvijā vēl tikai veidojas kapitālisma aizmetņi, bet ir milzīga vēlme apgūt Rietumu ekonomiku un demokrātiju. Kamēr apjēdzam, kas īsti notiek, virsroku gūst plēsoņas. Sabiedrība līdzinās veikli sameistarotai, daudzslāņainai, no virspuses greznai tortei, tikai ar apšaubāmu piegaršu dažām kārtām.

Lietas, ko pagastos dēvē par ažiotāžām, jāpēta Valsts ieņēmumu dienestam un finansu inspekcijai. Tad zemnieks nebūtu kā liela banka, kur katrs, kam vien nav slinkums, var pagrābt beztermiņa un bezprocentu aizdevumus, spekulējot ar saukļiem, ka lauķis jau badā nenomirs. Arī G-24 kredīta izlietojums un tā lietderība jākontrolē valstij, jo aizdevuma garantētājs ir valdība.

Finansu pārbaudes slēdziens par «Preiļu sieru»

«Labrīt» nebrauca izklaides ekskursijā uz «Preiļu sieru». Laikraksta redakcija vēlējās izzināt, kas īsti notiek uzņēmumā, kāpēc zemnieki nesaņem naudu. Domāju, ka priekšstats ir gūts. Un to rada ne tikai cehi, tehnoloģija un fakti, bet arī paši cilvēki.

Aivara Pīzeļa replika, ka «Labrīt» žurnālisti nav vienīgie, kam radusies interese par akciju sabiedrību, pamudināja sazināties ar Zemkopības ministrijas Lopkopības produkcijas pārstrādes nodaļas vadītāju Aivaru Jākobsonu, lai iepazītos ar ministrijas Likumības departamenta galvenā speciālista Pētera Rumaka slēdzienu pēc veiktās pārbaudes rūpnīcā no 20. līdz 25. jūlijam. Tajā teikts, ka «Preiļu siers» pirmajā pusgadā strādājis ar 65,8 tūkstošu latu zaudējumu. Finansiālais stāvoklis pasliktinājies kopš pirmās akciju sabiedrības dibināšanas dienas, jo padomes sēdē voluntāri noteiktas augstas piena iepirkuma cenas: janvārī — 5,6 santīmi, februārī — 5,3 santīmi, martā — 8,2, aprīlī — 7,6, maijā — 6,8 un jūnijā — 6,8 santīmi par kilogramu piena. Cenas pazemināta no 16. jūlija. Piena savākšanas izdevumus sedz akciju sabiedrība, tie, piemēram, janvārī bijuši 5,7 tūkstoši latu, bet jūnijā — 16,8 tūkstoši latu.

Analizējot ražošanas izmaksas, pārmērības nav konstatētas. Uzņēmums maksā procentus par 14 000 latu kredītu bankā. Konstatēts, ka uzņēmuma administrācijas algu līmenis divas reizes pārsniedz strādniekiem atvēlēto: valdes priekšsēdētāja mēnešalga ir 150 latu, vietniekam — 104-114 lati, bet ierindas grāmatvedēm — 50-60 latu. Nemaksātā summa par pieņemto pienu (1. jūlijā) ir 349,4 tūkstoši latu. Zemniekiem un paju sabiedrībām nauda nav izmaksāta no 1. aprīļa, bet likvidētajām paju sabiedrībām un zemnieku saimniecībām arī vēl agrāk. Akciju sabiedrībai ir vēl kāds kredīts, kas saņemts Zemes bankā. Tā summa — 185,6 tūkstoši latu ar 15 procentu aizdevuma likmi.

Pārbaudītājs secinājis, ka uzņēmumam jāpārskata iespējas samazināt pārstrādes izmaksas, mainīt sortimentu, izvēloties produktu ražošanu, kam lielāks pieprasījums un mazāks energoresursu patēriņš, jo piegādātājiem noteiktā piena cena ir zema.

12. augustā uzņēmuma noliktavās ir bijusi krājumā gatavā produkcija par 505 000 latu, bet bankas rēķinā — 12 000 latu.

Vaicāju Aivaram Jākobsonam, vai ir gudri krāt sieru un sviestu noliktavās, pārbaudot piegādātāju izturību un pacietību.

— Vasarā, kad piena daudz, realizācijas grūtības pārdzīvo visi piena pārstrādes uzņēmumi. Lielāks apgrozījums ir tiem, kas ražo pilnpiena produkciju. Tie trīs mēneši ir jāpārcieš, tad varbūt varēs dārgāk pārdot, radīsies tirgus Krievijā. Par nenormālo valūtas kursu gan tiesīga lemt ir vienīgi valdība. Zemniekiem ir neciešami grūti, toties nozare zaudē mazāk, ja nepadodas dempinga cenām. «Preiļu siers» ir akciju sabiedrība, tāpēc paši var lemt — eksportēt vai ne.

Bildāt par māju celtniecību. Saņemot pat 114 latus ik mēnesi, privātmāju uzbūvēt nevar. Tātad ir cits bizness, kas dod peļņu, taču komentēt tādas lietas nevaru, — tāds ir A.Jākobsona viedoklis.

Starp citu, Piensaimnieku centrālsavienībā noskaidroju, ka zemkopības ministra pavēle par eksportsubsīdijām ir.

Subsidēt šogad varēs 1000 tonnu sviesta un 400 tonnu siera eksportu. Kāds nieks no naudiņas tiks arī «Preiļu sieram». Bet vai gan piliens jūrā glābs uzņēmumu un govju slaucējus?

Nav godīgi uzaudzēt jutīgu ādu un pasludināt sevi par zemniecības glābējiem, kā to iedomājas pārstrādātāji. Zemnieki visiem der par ērtu naudas pumpi. Ko darīs, ja kādu dienu viņu nebūs?

Dakter, daudz laimes dzimšanas dienā!

Lai jau skrien
tie gadu zilie putni,
Viņu skrējiens
brīžiem liekas nieks,
Bet tev allaž jābūt
dzīves vidū,
Jo no tevis daudziem
ļaudīm prieks...

3. septembrī rajona centrālās slimnīcas kolektīvs sumināja savu kolēģi SVETLANU KOZLOVU 50 gadu jubilejā.

Pēc institūta beigšanas 1967. gada 1. augustā jaunā okuliste ieradās strādāt Preiļos. Ir pagājuši 27 darba gadi dakteres mūžā Preiļu centrālajā slimnīcā. Pa šo laiku ģimene ir izauguši divi dēli. Mihails šogad ir 1. kursa students Tehniskajā Universitātē, bet vecākais dēls Dmitrijs pēc maģistratūras beigšanas strādā Rīgā.

S.Kozlovu visi Preiļu rajona iedzīvotāji, kuriem nepieciešamība ir spiedusi satikties poliklīnikā un slimnīcā, lai konsultētos un ārstētos, pazīst kā sirsnīgu, iejūtīgu, atsaucīgu cilvēku un labu speciālisti.

Lai pietiek spēka, veselības un izturības vēl ilgus gadus kalpojot mūsu rajona ļaudīm! Smeliet dvēseles mieru Latgales ezeru dzidrajos ūdeņos un mežaino pakalnu skupsnās, kuras rotā jau pirmās dzeltenās lapas!

TELEVĪZIJAS PROGRAMMA

Otrdiena, 6. septembris

LATVIJAS TV I

18.00 Ziņas. 18.10 Mult. filma. 18.45 Latvijas TV - 40. 19.30 Šovakar viesos - dramaturgs. 20.00 Ekrāns bērniem. 20.30 Panorāma. 21.15 Kinovakars. Man domās būsi tikai tu. ASV mākslas filma. 22.45 No TV videofondiem. 23.40 Nakts ziņas.

LATVIJAS TV II

16.00 Futbols. Latvijas izlase - Īrijas izlase. 17.45 No cikla Tāda ir dzīve. 18.15 CFI piedāvā... 19.00 LTS ziņas. 19.20 Ēterā - Lejaskurzemes TV. 19.30 Glābējzvans. 20.00 Valdības preses konference. 20.30 Ziņas. 22.00 Ziņas. 22.20 Basketbols. Rīgas Bonus - Saratovas Autodorožņik. 23.10 NTV-5.

OSTANKINAS TV

8.00 Nekustamā īpašuma tirgus. 8.15 Jautrās notis. 8.35 Mult. filma. 8.45 Savvaļas Roze. 9.15 Cilvēks un likums. 9.45 Lieta. 10.00 Ziņas. 18.00 Sastrēgumstunda. 18.25 Savvaļas Roze. 18.55 Tēma. 19.40 Labu nakti, mazuļi! 20.00 Ziņas. 20.45 No pirmavotiem. 20.55 Ej un skaties. Mākslas filma. 1. un 2. sērija. 23.40 Ziņas. 23.50 Pasaules meistarsacīkstes ūdenssporta veidos. 0.20 Preses ekspresis.

Trešdiena, 7. septembris

LATVIJAS TV I

18.00 Ziņas. 18.10 Mult. filma. 18.15 Latvijas TV - 40. 18.50 Programma Saimnieks. 19.30 Mūzikas ziņas. 19.40 Koncerts. 20.00 Ekrāns bērniem. 20.30 Panorāma. 21.15 Tā esot bijis, tā varētu būt... 21.30 Edvards Munks. Norvēģijas aktierfilma. 1. sērijas 2. daļa. 22.35 Lifc. 23.15 Radiators. 23.35 Nakts ziņas.

LATVIJAS TV II

17.10 TV veikals. 17.40 Helēna. 52. sērija. 18.30 Basketbols. Ādažu Metropole - Kijevas Merkūrijs. 20.00 Futbols. Latvijas izlase - Īrijas izlase. 21.45 Ēterā - Zemgales TV. 22.00 Ziņas. 22.20 E iela. 140. un 141. sērija. 23.10 Telekompānija LTS.

OSTANKINAS TV

8.00 Krievijas daidžests. 8.15 Mult. filma. 8.35 Savvaļas Roze. 9.05 Padomjzemes bārene. Kurgāna. 9.45 Lietišķais vēstnesis. 10.00 Ziņas. 18.00 Sastrēgumstunda. 18.25 Savvaļas Roze. 18.55 Futbols. Krievija - Vācija. 19.50 Labu nakti, mazuļi! 20.00 Ziņas. 20.45 Futbols. Krievija - Vācija. 21.35 Monologs. 21.50 Ilgu tramvajs. 22.40 Bez apstājas. 23.10 Ziņas. 23.20 Sudraba spārni. 23.50 Preses ekspresis.

Ceturtdiena, 8. septembris

LATVIJAS TV I

18.00 Ziņas. 18.10 Latvijas TV - 40. 19.20 Īrisa Klēve. Somijas māklas filma. 1. sērija. 20.00 Ekrāns bērniem. 20.30 Panorāma. 21.15 Spogulis. 22.00 Modžejevska. Mākslas filma. 5. sērija. 23.15 Mūzika atpūtai. 23.45 Nakts ziņas.

LATVIJAS TV II

18.30 Programma zemniekiem. 19.00 LTS ziņas. 19.20 Saeimas preses konference. 20.05 Ugunssardzē. 20.20 Koncerts. 20.30 Ziņas. 21.00 Novadu vēstis. 21.25 Spektrs. 22.00 Ziņas. 22.20 Via Baltica. 22.50 CFI piedāvā... 23.10 NVT-5.

OSTANKINAS TV

8.00 Nekustamā īpašuma tirgus. 8.15 Mult. filma. 8.35 Savvaļas Roze. 9.05 Dzīvnieku pasaulē. 9.45 Uzņēmējs. 10.00 Ziņas. 18.00 Sastrēgumstunda. 18.25 Savvaļas Roze. 18.55 Zaudētā meklējumos. 19.40 Labu nakti, mazuļi! 20.00 Ziņas. 20.40 Maskava. Kremlis. 21.00 Loto spēle Miljons. 21.35 Izmeklēšana. Itālijas mākslas filma. 23.35 Ziņas. 23.45 Kurjers. 0.15 Preses ekspresis.

Pārdod traktoru T-150K, kravas automašīnu GAZ-52, autobusu RAF-976. Tālrunis darba laikā **22495.**

Paju sabiedrība «Smelteri» šī gada 16. septembrī plkst. 10.00 kluba telpās rīko paju biedru kopsapulci. Reģistrācija no plkst. 8.30.

NELSS Ltd

PĒRK

- svaigi zāģētus skujkoku baļķus (diametrs 18 cm un vairāk) **31-37 $**
  par garumiem 3,7; 4,3; 4,9 m **35 $**

Piegāde Rēzeknē (tel. 25253), Madonā (tel. 21323), Aizkrauklē (tel. 23027). Tūlītēja apmaksa.

- skujkoku zāģmateriālus **90-145 $**
- taras dēlīšus **85-95 $**

Piegāde Madonā, Rēzeknē, Rīgā. Apmaksa tūlītēja. Iespējams pircēja transports.

Informācija reģionālajā pārstāvniecībā Madonā, Saieta laukumā 2, no plkst. 8.00 līdz 17.00. Tel. 21132, 21019, fax 21132.

SLUDINĀJUMI/REKLĀMA ☎22305

P/s «Madona» (Madonas putnu fabrika) ar šī gada 5. septembri katru darbadienu no plkst. 9.00 līdz 16.00 savā teritorijā pārdod pieaugušas dējējvistas par Ls 0,80 vienu. Izziņas pa tel. 22547.

Pērk privatizācijas sertifikātus. Tel. 42077, 42861.

Valsts Lubānas mežrūpniecības saimniecība iepērk:

- skuju koku zāģbaļķus, diametrs 14-20 cm, garums 5,10 m, cena 18 USD,
- skuju koku zāģbaļķus, diametrs 20-50 cm, garums 5,10 m, cena 25 USD,
- lapu koku taras klučus, 15-50 cm, garums 3,7 m, cena 16 USD,

papīrmalku:

- priedes, 3 m, cena 18 USD,
- egles, 3 m, cena 18 USD,
- bērza, 3 m, cena 18 USD,
- egles, 2, 3, 4, 5, 6 m garu zemākas kvalitātes, cena 15 USD.

Telefoni uzziņām 94315, 94168, 94103.

Kopuzņēmums «Linda»

Līvānos un Aglonā turpina iepirkt

- skujkoku un bērza papīrmalku, cena 21 $, Aglonā bērza papīrmalkas cena 20$,
- skujkoku sīkbaļķus, garums 3,10 m, 5,10 m, diametrs lielāks par 10 cm, cena 19 $,.
- skujkoku zāģbaļķus, cena 28 $.

TŪLĪTĒJA SAMAKSA. Telefoni: Līvānos 43336, Aglonā 58434 (vakaros).

SIA «Sentiments»

✓ realizē

- augstas kvalitātes akmeņogles,
- skuju koku zāģmateriālus;

✓ piedāvā

- autotransporta pakalpojumus,
- sadzīves priekšmetu remontu;

✓ iepērk

- sausus skujkoku zāģbaļķus. Pieļaujams zilējums un kukaiņu bojājumi. Vēlamais garums 5,70 m; diametrs no 28 cm. Cena atkarībā no kvalitātes līdz Ls 10 par kub.m.

Adrese: Preiļu raj., Pelēču pagasts, Liepu ielā 10.

Tālruņi uzziņām 55665 darba laikā, 55743 vakaros.

Pārdod

māju Aglonā, Aglonas ielā 10;

* * *

mikroautobusu Ford Tranzits. Tel. 15320;

* * *

jaunu arklu PN-3-35 par Ls 120. Tālr. 23798;

* * *

māju Līvānos. Tālr. 42767;

* * *

Audi-80, 1981.g., labā tehniskā stāvoklī. Zvanīt 65020 pēc 18;

* * *

ar aparātu slaucamu govi. Tālr. 54640;

* * *

zirgu. Tel. 36602, 36696;

* * *

lēti baseta šķirnes kuci. Zvanīt 23824;

* * *

slaucamu govi Rožkalnu pag. «Zeļtovkā». B.Lazda;

* * *

VAZ-2107, 1986.g. Tel. 24485;

* * *

kiosku (2,6 x 3 m) promvešanai. Par cenu vai maiņu vienosimies. Tālr. 43901;

* * *

VAZ-2121 (Ņiva). Tālr. 38755;

* * *

traktora T-40 iedarbināšanas dzinēju. Tālr. 21728;

* * *

remontējumu traktoru DT-75, buldozers. Tel. 8-254-72721;

* * *

jaunus zirga ratus ar gumijas riteņiem. Tel. 23798;

* * *

govi. Tel. 55644;

* * *

steidzīgi VAZ-2108, 1991.g., 78000 km, 1,3, ļoti labā tehniskā stāvoklī. Tel. 22818 vakaros.

Pērk

kartupeļu racēju. Tel. 24251;

* * *

gaļu. Tel. 18205 Pēterim.

Maina

automašīnu IŽ-Kombi, 1989.g., pret 40 kub.m zāģbaļķu, diametrs 14-20 cm. Ir transports. Tel. 44927;

* * *

2 istabu dzīvokli pret lielāku. Tel. 22948.

Dažādi

Slīpē kloķvārsptas un izīrē viegļās automašīnas. Tālr. 42077, 42861.

Līvānos licenzēta firma pērk privatizācijas *sertifikātus*. Cena pēc vienošanās atkarībā no daudzuma. Tālr. 43778, 43668.

Tajās lapās,
Ko mūžības vēji nu šķirsta,
Paliek cilvēka mūžs.
Z.Purvs
Skumju brīdī esam kopā ar Natu Kalmiņu, no MĀTES uz mūžu atvadoties.
Līvānu slimnīcas kolektīvs

Un tā mēs aizejam — tā pēkšņi un pavisam,
Bez ceļa atpakaļ.
Smilts klājas pāri visam.
Z.Purvs
Skumjās esam kopā ar Annu Siliņu sakarā ar VĪRA nāvi.
SK «Cerība» kolektīvs

Vien paliks mīlestība tava
Kā sāpju un kā laimes mērs.
O.Rikmanis

Izsakām līdzjūtību Annai un Laurim, VĪRU un TĒTI smiltainē izvadot.
Sekcijas kaimiņi

Pēkšņi bez atbildes palika jautājums...
Kāpēc tik kluss viss un acīs viz asaras?
Sirdī vien sāpes un dvēselē satumsums,
Vai tev vairs nebūs ne saules, ne vasaras?

Izsakām līdzjūtību Irinai Solovjovai sakarā ar VĪRA nāvi.
Rēzeknes TC Preiļu ceha kolektīvs

Izsakām dziļu līdzjūtību Valda SOLOVJOVA tuviniekiem sakarā ar viņa traģisko nāvi.

A/s Latvijas kredītbanka Preiļu filiāles kolektīvs

Un pēkšņi manā skanīgajā dārzā
Kādu rītu ir ienācis klusums,
Tik negaidīts un tik spalgs...
Skumstam kopā ar Annu Patmalnieci, DĒLU smiltājā pavadot.
Pilsētas domes kolektīvs

Kāda pelēka, smaga diena —
Dūmus pie zemes spiež.
Jācer uz sauli, kaut esi viena,
Jācer... un jāpacieš.
Izsakām dziļu līdzjūtību Annai Patmalniecei sakarā ar DĒLA nāvi.
Sākumskolas «Auseklītis» darbinieki

Vienreiz tik pasaule gūstama
Tik plaša kā karaļvalstība, —
Tik jaunībā...
Skumjās esam kopā ar Annu Patmalnieci, DĒLU pāragri zaudējot.
«Elektrona» darbinieki

Cilvēka mūžs tik līdzīgs ir koklei,
Pārtrūkst stīgas un viss paliek kluss.
Izsakām līdzjūtību SILIŅU ģimenei, Ēriku pēdējā gaitā pavadot.
Preiļu kultūras nama kolektīvs

Paliks vien dziesma zila,
Tik zila kā Latgales debesis,
Zem kurām mans mūžs
Baltā margrietiņā zied.
Izsakām līdzjūtību Annai Siliņai, VĪRU pāragri smiltainē izvadot.
Preiļu slimnīcas un poliklīnikas kolektīvs

Nesen, tik nesen bijām vēl kopā,
Līksmi kā dziesma mirkļi šie skan.
Aizbrida tālē laimīte skopā,
Sirdī vien rūgtais atmiņu zvans.
Esam kopā sāpju brīdī ar Annu Siliņu un dēliņu, VĪRU un TĒTI pāragri smiltājā izvadot.
Skolu valdes kolektīvs

Vai dzīvība ar mani joko?
Tik īsā laikā nevar spēt
Ne savu rudzu druvu nokopt,
Ne mīlestību izmīlēt.
I.Ziedonis
Lielajā sāpju dienā esam kopā ar Jums, Anna un Valdi Siliņi, guldot VĪRU un BRĀLI zemes klēpī.
Preiļu rajona padome

NOVADNIEKS

Izdod Preiļu rajona pašvaldības uzņēmums «Novadnieks»
REDAKTORS PĒTERIS PIZELIS

Laikraksts iznāk kopš 1950. gada 29. marta.
Redakcijas adrese: Aglonas ielā 1, Preiļi, LV-5301.
☎ 22059, 21759, 22154, 21996, 21985, 22305.
PASŪTĪJUMA INDEKSS 68169.

Reģistrācijas apliecība № 1018.
Iespiests SIA «SAB» Daugavpilī, Valkas ielā 1. Ofsetiespiedums. 1 iespiedloksne.
Metiens 4920 eksemplāri. Pas. № 1450

© Pārpublicēšanas un citēšanas gadījumā atsauce uz «Novadnieku» obligāta.